

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 14P/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722200542
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľudmila Ostrolucká
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6722200542.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Ľudmilou Ostroluckou, v právnej veci navrhovateľky - manželky W. N., F. O., D.. XX.XX.XXXX, H. N. M. XXX/XX, XXX XX R., N. D. V. G. X, XXX XX R., právnej zastúpenej Mgr. Iankom Troiakom, advokátom, IČO: 45 022 429, so sídlom Dukelských hrdinov 34, 960 01 Zvolen, proti manželovi Z. N., D.. XX.XX.XXXX, H. N. M. XXX/XX, XXX XX R., N. D. V. M. XXX/XX, XXX XX R., právne zastúpenému OKTAVCOVÁ & partners, s.r.o., IČO: 54 618 487, advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 2202/19, 960 01 Zvolen, o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva V. N., D.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní maloleté dieťa zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolíznym opatrovníkom, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo W. N., F. O., D.. XX.XX.XXXX v. Z. N., D.. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 08.06.2012 vo Zvolene, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Zvolen, vo zväzku 40, ročník 2012, na strane 150, pod poradovým číslom 75. r o z v á d z a.

II. Maloletého V. N., D.. XX.XX.XXXX z v e r u j e na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky W. N., D.. XX.XX.XXXX, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Otec Z. N., D.. XX.XX.XXXX je p o v i n ň ý prispievať na výživu maloletého V. N., D.. XX.XX.XXXX výživným v sume 125,- Eur mesačne so splatnosťou vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva.

IV. Otec Z. N., D.. XX.XX.XXXX je o p r á v n e ň ý stykať sa s maloletým V. N., D.. XX.XX.XXXX:
- každý nepárny víkend v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod.,
- počas letných prázdnin každý rok od 01.07. od 09.00 hod. do 07.07. do 20.00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v nepárny rok od 31.12. od 09.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v párny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod.,
s tým, že matka je povinná v určenom čase pred stykom maloleté dieťa pred svojim bydliskom riadne pripravené otcovi odovzdať a otec je povinný v určenom čase po styku maloleté dieťa matke na tom istom mieste vrátiť.

V. Súd n a r i a d ň u j e rodičom podrobiť sa poradensko-psychologickému procesu v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, RPPS, po dobu 12 mesiacov počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva so zameraním na riešenie možnosti rodičovskej spolupráce a edukácie rodičov s cieľom posilniť ich vo vzájomných výchovných kompetenciách a rodičovských zručnosti.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Manželka sa návrhom na začatie konania zo dňa 11.02.2022, ktorý bol doručený súdu dňa 13.02.2022, domáhala voči manželovi rozvodu manželstva, ktoré uzatvorili dňa 08.06.2012 vo Zvolene a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva, synovi V., D.. XX.XX.XXXX. Návrh odôvodnila tým, že ich manželstvo s manželom bolo harmonické len krátko, nakoľko manžel už v roku 2012 „vyhodil“ z ich domácnosti jej dcéru pochádzajúcu z prvého manželstva. Odvtedy sa ich vzťah narušil. Manžel ju dokonca opakovane fyzicky napadol, ktorú skutočnosť ohlásila aj na polícii. Tiež ju týral psychicky, citovo ju vydieral tým, že si niečo spraví, keď z tohto dôvodu bola nútená odsťahovať sa zo spoločnej domácnosti. Manžel sa nevhodne správal aj k ich spoločnému dieťaťu, syna zatváral do kúpeľne, do tmy, nervózne mu kopal do lega, a tiež ho citovo vydieral. Správanie manžela ju viedlo k tomu, že si našla iný vzťah, ktorý trvá doposiaľ. S manželom nekomunikujú, došlo medzi nimi k úplnému odcudzeniu a k strate akejkolvek vzájomnej dôvery. Každý si žije svoj vlastný život, nemajú žiadne spoločné aktivity. Rozvrat ich manželstva je nezvratný, obnovenie spolužitia neprichádza do úvahy. Z týchto dôvodov žiadala manželstvo rozviesť. Maloletého syna na čas po rozvode manželstva žiadala zveriť do svojej výchovy a starostlivosti, otcovi mal. dieťaťa žiadala uložiť povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 150,- Eur mesačne a žiadala tiež upraviť styk otca so synom na každý páry víkend od piatku od 14.00 hod. do nedele do 15.00 hod.. Poukázala tiež na to, že pred tunajším súdom pod Sp.zn. 17P/58/2021 prebieha súdne konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. synovi pred rozvodom manželstva.

2. Manžel vo vyjadrení zo dňa 22.03.2022, ktoré bolo doručené súdu dňa 22.03.2022 k návrhu na rozvod manželstva uviedol, že má za to, že ich manželské spolužitie s manželkou je obnoviteľné. Mal. syn sa raz vyjadril, že má sen, aby boli opäť všetci spolu. Mieni rešpektovať jeho dobro a záujem, i keď manželka mu spôsobila veľa bolesti a potupy. Návrh manželky považoval za nedôvodný, predčasný a v rozpore so záujmami mal. syna. Žiadal ho zamietnuť. Potvrdil, že pred tunajším súdom prebieha pod Sp.zn. 17P/58/2021 konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. synovi pred rozvodom manželstva. S navrhovanou úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k mal. synovi na čas po rozvode manželstva, tak ako ju predniesla v návrhu manželka, nesúhlasil, syn by mal mať rovnaký vzťah s obidvomi rodičmi, v tomto smere sa usiluje o dohodu.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom manželov ako účastníkov konania, zadováženými správami, listinnými dôkazmi, opatrovanským spisom ohľadne mal. dieťaťa vedeného tunajším súdom pod Sp.zn. 17P/58/2021, keď zistil tento skutočný a právny stav veci:

4. Manželia uzatvorili manželstvo dňa 08.06.2012 vo Zvolene, uzavretie manželstva je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Zvolen vo zväzku 40, ročník 2012 na strane 150, pod poradovým číslom 75. Obidvaja manželia sú slovenskými štátnymi občanmi, slovenskej národnosti, u manželky ide o manželstvo druhé, u manžela ide o manželstvo druhé. Z manželstva pochádza jedno mal. dieťa syn V., D.. XX.XX.XXXX, žiadne iné deti z manželstva manželov nepochádzajú. Posledné spoločné bydlisko manželia mali na adrese M. XXX/XX, R..

5. Z výsluchu manželky ako účastníčky konania (dňa 21.04.2022) súd zistil, že jej predchádzajúce manželstvo zaniklo rozvodom. Z prvého manželstva má jedno dieťa, plnoletú dcéru, ktorá je schopná sama sa živiť. K dôvodom na rozvod manželstva uviedla, že rozviesť sa chce kvôli domácejmu násiliu. Toto sa datuje do obdobia, kedy sa dopustila nevery a manžel to zistil. Bolo to dňa 21.12.2020. Odvtedy začali v manželstve problémy. Vzťah chcela ukončiť, ale nakoľko videla, že doma sa to neposúva nikde ďalej, tak v inom vzťahu pokračovala. Zo spoločnej domácnosti sa odsťahovala dňa 01.07.2021, s novým partnerom žije v spoločnej domácnosti od apríla 2022. Ide o muža slobodného, ktorý má jedno dieťa, syna vo veku 17 rokov. Tento s nimi nežije v spoločnej domácnosti. Domáce násilie sa prejavovalo v tom, že manžel najskôr „skúmal“ kto je muž, s ktorým sa dopustila nevery a to „pod hrozbou noža“, k tomu prišli aj facky. Tieto sa opakovali. Podala aj oznámenie na polícii. Boli o tom spísané záznamy, oznámenia boli doriešené ako priestupky. Žiadnu inú známosť okrem muža, s ktorým teraz žije v spoločnej domácnosti počas manželstva nemala. S manželom intímne nežijú od decembra 2020, hospodárili vždy oddelene. Momentálne k manželovi cíti odpor. Nevidí nádej na obnovenie manželského spolužitia, uviedla, že sa odmieta vrátiť do spoločnej domácnosti. Do spoločnej domácnosti by sa nevrátila ani vtedy, keby si

to ženal syn. V konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod Sp.zn. 17P/58/2021 aktuálne je nariadené znalecké dokazovanie. Po jej odchode zo spoločnej domácnosti syn bol u nej, ako i u otca, ale chcel bývať s ňou. Otec v decembri 2021 ho odlákal a to z dôvodu, že ho citovo vydieral. Vydieral ho citovo v tom zmysle, že zavola synovi, ktorý sa vyjadril, že chce byť u nej, na čo mu otec povedal, že sa ide „obesiť“. Tiež otec povedal synovi, že „ho máme na svedomí, keď sa mu niečo stane“. Teraz je jej kontakt so synom len cez SMS-ky, ale ani na tie neodpovedá. Keď mu volá, reaguje inak, keď je pri ňom otec, a keď je sám. Keď je sám, tak je láskavý, keď je pri ňom otec, tak reaguje drzo, odmerane. Syn bol svedkom ich hádok. Podľa nej je zmanipulovaný, keď sa stalo, že jej tento vyčítal, že je „zlatokopka“, vyčítal je to, čo majú riešiť dospelí ľudia.

6. Z výsluchu manžela ako účastníka konania (dňa 21.04.2022) súd zistil, že manželské spolužitie doteraz považoval za obnoviteľné. Po výsluchu manželky priznal, že to bude asi ťažké. Nesúhlasil s rozvodom z dôvodu záujmov mal. syna. Nie je pravdou, že manželka odišla zo spoločnej domácnosti dňa 01.07.2021, keď odišla už dňa 21.06.2021. Keď odchádzala povedala, že si musí od neho oddýchnuť, že to nie je natrvalo. Tak to vysvetlila aj synovi. O známosti manželky sa dozvedel hneď, keď sa dopustila nevery. Nevedel o akého muža ide, to sa dozvedel až v januári 2021. Ide o kolegu manželky, on predtým ako nastúpil na starobný dôchodok pracoval u toho istého zamestnávateľa. Samozrejme požadoval od manželky, aby vzťah skončila. U manželky nenastala sebareflexia. Po citovej stránke vzťah k manželke charakterizoval ako neutrálny. Vyjadril ho tak, že je matkou jeho dieťaťa. Pokiaľ manželka poukazovala na násilie, neboli to bitky, dostala trikrát po jednej facke. Prvýkrát to bolo za to, že mu nepriznala pravé meno dotyčného muža, druhá bola za jeho psychické deptanie, keď videl, že jej nie je ani ľúto za to čo spravila, v treťom prípade to bol zmes nejakých udalostí, presne si nepamätal z akého dôvodu dal manželke tretíkrát facku. Len v treťom prípade manželka to využila a oznámila to na polícii. Z tejto psychickej traumy začal piť. Snažil sa riešiť problém aj cez manželskú poradňu, manželka to odmietla. Teraz alkohol nepožíva vôbec. Pokiaľ ide o financovanie v domácnosti, spočiatku mali spoločný účet, potom oddelené účty. Vedeli sa vždy dohodnúť na financovaní potrieb rodiny. Aj keď manželka odišla zo spoločnej domácnosti, žiadal ju viackrát, aby ukončila známosť a snažila sa obnoviť manželské spolužitie. Reagovala na to väčšinou tak, že bola ticho. Je pravdou, že aj predtým ako natrvalo odišla zo spoločnej domácnosti asi dvakrát z domácnosti odišla do svojho rodičovského domu, bolo to v čase, keď bol pod vplyvom alkoholu a mal na jej adresu výčitky. Odišla aj so synom. Predtým ako zistil, že manželka má inú známosť alkohol požíval „striedmo“. Aj naposledy keď odišla, vzala so sebou aj syna. Žiadaj ju, aby mu syna „dala“, keď to chcel syn, tak mu syna priviezla. Syn od polovici novembra 2021 je u neho. Rozhodol sa, že pôjde k nemu. Manželke poslal SMS, že synovi nebude brániť v kontakte s ňou, na čo mu odpísala, že mu neverí ani pol slova. S matkou nekomunikujú. Je starobným dôchodcom, iný príjem nemá, len zo starobného dôchodku. Byt, v ktorom žije patrí manželke, pretože 1-icu, ktorú vlastnil „prepísal“ na manželku. Byt kúpili na hypotekárny úver po 1-ici, on svoju 1-icu manželke daroval, keď bol už vo vyššom veku. Myslel si, že ocení prejav jeho lásky. O matke so synom sa rozpráva zriedkavo. Skutočnosť, že syn matke neodpovedá na SMS-ky je ovplyvnená aj tým, že syn nemal kredit na karte. S manželkou žili intímne do mája 2021.

7. Z doplňujúceho výsluchu manželky ako účastníčky konania (dňa 14.03.2023) súd zistil, že jej pomery sa nezmenili, naďalej žijú s manželom oddelene. Naďalej má inú známosť, žije v spoločnej domácnosti s iným mužom. Medzičasom došlo k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. synovi v konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod Sp.zn. 17P/58/2021 rodičovskou dohodou, ktorú súd schválil. Na základe tejto rodičovskej dohody mal. syn bol zverený do jej osobnej starostlivosti, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu výživným v sume 125,- Eur mesačne, súčasne bol upravený styk otca s mal. synom. Syn sa nachádza od súdneho rozhodnutia len v jej osobnej starostlivosti. Preto aj na čas po rozvode manželstva, keď trvala na rozvode manželstva, navrhla upraviť výkon rodičovských práv a povinností k mal. synovi tak, ako je táto úprava obsiahnutá v rodičovskej dohode, ktorá bola súdom schválená v konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod Sp.zn. 17P/58/2021. Nevidela dôvody na zmenu tohto súdneho rozhodnutia, odmietla inú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k mal. synovi, nesúhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou, keď tak reagovala na návrh otca mal. dieťaťa v rozvodovom konaní upraviť osobnú starostlivosť o mal. syna formou striedavej osobnej starostlivosti rodičov.

8. Z doplňujúceho výsluchu manžela ako účastníka konania (dňa 14.03.2023) súd zistil, že ani on už nevidí nádej na obnovenie manželského spolužitia s manželkou. Súhlasil s rozvodom manželstva, manželské spolužitie s manželkou neobnovili. Je pravdou, že ohľadne úpravy výkonu rodičovských

práv a povinností k mal. synovi pred rozvodom manželstva uzatvorili s manželkou rodičovskú dohodu, keď na základe tejto rodičovskej dohody, ktorú súd schválil syn bol zverený do osobnej starostlivosti matky a jemu bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 125,- Eur mesačne a súčasne bol upravený jeho styk s mal. synom, ale mal za to, že ide len o úpravu do rozvodu manželstva. Na pojednávaní kde došlo k schváleniu rodičovskej dohody nebol osobne prítomný, osobne prítomná tam bola len jeho právna zástupkyňa. V tom čase zabezpečoval starostlivosť synovi, ktorý bol chorý. Na čas po rozvode manželstva žiadal syna zveriť do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, výživné zo strany rodičov počas trvania striedavej osobnej starostlivosti nežiadal určiť. Navrhoval dvojtýždňové časové intervaly striedavej osobnej starostlivosti rodičov o mal. syna, keď poukazoval na to, že takáto starostlivosť o mal. syna prebiehala do rodičovskej dohody, ktorá bola uzavretá pred súdom a súdom schválená pred rozvodom manželstva. Takto zabezpečovali starostlivosť o syna od augusta 2022 a podľa dohody, ktorú uzatvorili s matkou u psychologičky na úrade práce, táto trvala do novembra 2022, pričom následne s matkou aj bez uzavretia ďalšej dohody pokračovali v striedavej osobnej starostlivosti o syna až do rozhodnutia súdu vo februári tohto roku, kedy uzavreli rodičovskú dohodu ohľadne starostlivosti o syna pred súdom a ktorú súd schválil a na základe ktorej syn bol zverený do osobnej starostlivosti matky.

9. Podľa § 18 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

10. Podľa § 22 Zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

11. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

12. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

13. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

14. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh manželky, ku ktorému sa pripojil v priebehu konania i manžel, je dôvodný. V manželstve účastníkov konania mal súd preukázané hmotnoprávne podmienky a predpoklady rozvodu ich manželstva. V manželstve účastníkov zistil rozvrat, ktorý vyhodnotil ako vážny a trvalý. Z výsluchu obidvoch manželov súd zistil, že manželia nežijú v spoločnej domácnosti od letných mesiacov 2021, manželka tvrdila, že sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti dňa 01.07.2021, manžel tvrdil, že manželka sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti už dňa 21.06.2021, keď je však nesporné, že manželia nežijú v spoločnej domácnosti preukázateľne od letných mesiacov 2021. Od tohto času manželstvo účastníkov si neplní žiadne svoje spoločenské funkcie, ani ekonomickú, keď manželia spolu nehospodária, ani biologickú, keď spolu intímne nežijú a ani výchovnú, nakoľko mal. dieťa nevychováva spoločne v jednej domácnosti. Rozvrat manželstva z hľadiska jeho dĺžky je dlhodobý, preukázateľne trvá viac ako dva roky a to odtedy, ako manželka sa dopustila nevery, čo bolo v decembri 2020. Odchod manželky zo spoločnej domácnosti bol len vyvrcholením tohto rozvratu. Bol vyvrcholením manželskej krízy, ktorú manželia preukázateľne nezvládli. Z výsluchu obidvoch účastníkov konania mal súd tiež preukázané, že príčinou rozvratu bola nevera manželky, keď vzťah manželky trvá doposiaľ, manželka s iným mužom žije v spoločnej domácnosti od apríla 2022. Manželia túto manželskú krízu nezvládli, najmä manžel, ktorý sa po zistení nevery manželky voči manželke začal správať neadekvátne, manželskú krízu a nezhody riešil alkoholom, „fackami“, ku ktorým sa doznal, tiež psychickým nátlakom na manželku, i syna vo forme vyhrážok sebapoškodzovaním. Manželka prezentovala, že nemá záujem na obnovení manželského spolužitia s manželom, manžel sa k rozvodu manželstva v priebehu súdneho konania pripojil, keď sám vyhodnotil, že stav v manželstve je z hľadiska fungovania manželstva neobnoviteľný. Za súčasného stavu ohľadne partnerského vzťahu manželov mal preto súd za to, že sú vo veci splnené hmotnoprávne podmienky

pre rozvod manželstva. Z uvedených dôvodov návrhu vyhovel a manželstvo účastníkov konania za súhlasu obidvoch manželov rozviedol podľa § 23 Zákona o rodine. Manželia prezentovali v konaní aj citové odcudzenie, manželka uviedla, že cíti k manželovi odpor, manžel uviedol, že manželku vníma ako matku svojho dieťaťa. Na základe uvedeného možno konštatovať súdom vzájomné citové odcudzenie medzi manželmi. Vzhľadom na intenzitu, dĺžku rozvratu medzi manželmi podľa názoru súdu niet nádeje na obnovenie manželského spolužitia medzi manželmi navyše za stavu, keď manželka žije dlhodobo v spoločnej domácnosti s iným mužom a nemieni obnoviť manželské spolužitie s manželom. K vážnosti rozvratu vzťahov medzi manželmi súd dodáva, že vážnosť rozvratu vzťahov medzi manželmi je daná jednak jeho intenzitou (hlbkou), ako aj trvaním. Intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi je závislá od toho, do akej miery sa nezhody manželov týkajú podstatných vecí manželského spolužitia. Trvalosť rozvratu vzťahov medzi manželmi nie je len v tom, aká dlhá doba uplynie od vzniku rozvratu do podania návrhu na rozvod manželstva, ale aj na povahe príčin rozvratu a miere ich následkov. Záver o vážnosti rozvratu vzťahov medzi manželmi je teda odôvodnený vtedy, ak sa rozvrat vzťahu medzi manželmi javí ako neodstrániteľný, nenapraviteľný stav. V súdenom prípade vzhľadom na príčiny rozpadu manželstva súd mal za to, že v manželstve účastníkov je hlboký, intenzívny a vážny rozvrat, navyše dlhotrvajúci. Z hľadiska záujmu mal. dieťaťa pochádzajúceho z manželstva súd dospel k záveru, že rozvodom manželstva rodičov sa nič nemení na pomeroch mal. dieťaťa, nakoľko rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú, mal. dieťa nie je vychovávané spoločne rodičmi v jednej domácnosti, rozvod manželstva rodičov je len formálnym ukončením manželského spolužitia, k faktickému ukončeniu ktorého došlo pred takmer dvomi rokmi. Navyše tak ako vyplynulo z vykonaného dokazovania manželia manželskú krízu riešili pred maloletým dieťaťom, mal. dieťa bolo svedkom ich hádok, otec mal. dieťaťa, ktorú skutočnosť potvrdil psychický nátlak vo forme vyhrážok sebapoškodzovania prezentoval aj pred mal. dieťaťom, manželské nezhody sa prejavili v neurotizácii mal. dieťaťa, ktorá sa rozvinula počas dlhotrvajúceho rozvodového konania s tým, že je v záujme mal. dieťaťa zabezpečiť ďalšiu stabilizáciu jeho výchovného prostredia, za stavu, že rodičia spolu nežijú. Z hľadiska takto vyhodnoteného záujmu mal. dieťaťa mal súd za to, že rozvod manželstva rodičov mal. dieťaťa nie je v rozpore so záujmami mal. dieťaťa.

15. Nakoľko súd mal splnené všetky hmotnoprávne podmienky pre rozvod manželstva, manželstvo účastníkov konania rozviedol.

16. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

17. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

18. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

19. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

20. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

22. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

23. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:
uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

25. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

31. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

32. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

34. Podľa § 231 CSP, rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

35. S konaním o rozvod manželstva je zo zákona (§ 100 CMP) spojené konanie o úpravu pomerov manželov k mal. deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Na toto ustanovenie nadväzuje hmotnoprávnou úpravou ustanovenie § 24 Zákona o rodine, ktoré určuje, že v rozhodnutí, ktorým sa

rozvádza manželstvo rodičov mal. dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode. Všetky autoritatívne výroky súdu ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva môžu byť nahradené dohodou rodičov. Najvhodnejším riešením úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov, ktorí nežijú spolu, je totiž ich vzájomná dohoda. Táto je základným predpokladom zdravej výchovy maloletého dieťaťa, ktoré kultivovaným správaním rodičov získava pozitívny vzor pre riešenie konfliktných situácií v budúcnosti, ale tiež oprostuje maloleté dieťa od rozhodovania o tom, ktorého rodiča uprednostní.

36. Od začiatku súdneho konania o rozvod manželstva rodičia sa nevedeli zhodnúť na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Matka žiadala maloletého syna zveriť do svojej osobnej starostlivosti, otec žiadal mal. syna zveriť do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Obidvaja rodičia prezentovali záujem o osobnú starostlivosť o mal. dieťa.

37. Súd v rozvodovom konaní zistil, že pred tunajším súdom ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu pred rozvodom manželstva prebieha súdne konanie pod Sp.zn. 17P/58/2021. Súdne konanie bolo iniciované matkou mal. dieťaťa, ktorá na tunajšom súde podala návrh dňa 29.11.2021 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu pred rozvodom manželstva s tým, že žiadala mal. dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti, otcovi maloletého dieťaťa navrhovala určiť výživné pre mal. dieťa v sume 150,- Eur mesačne od podania návrhu a tiež žiadala upraviť styk otca s mal. dieťaťom. Otec dieťaťa nesúhlasil s takýmto návrhom, mal. dieťa žiadal zveriť do svojej osobnej starostlivosti, styk matky s mal. dieťaťom navrhol upraviť vzájomnou dohodou. V tomto konaní na základe nariadenia súdu bol podaný znalecký posudok č. 4/2022 zo dňa 17.09.2022 znalcom z odboru psychológia, z odvetvia poradenská psychológia, Mgr. Ivanom Moravčíkom, Divina - Lúky 97, 013 31 Divina. Po podaní znaleckého posudku rodičia na pojednávaní dňa 07.02.2023 ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu uzatvorili rodičovskú dohodu na základe ktorej mal. dieťa bolo zverené do výchovy a opatery matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec mal. dieťaťa sa zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa mesačne sumou 125,- Eur vždy do 15.-teho dňa v mesiaci k rukám matky mal. dieťaťa. Súčasne bol upravený styk otca s mal. dieťaťom na každý nepárny víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas letných prázdnin od 01.07. od 09.00 hod. do 07.07. do 20.00 hod., počas zimných prázdnin v nepárny rok od 31.12. od 09.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. a počas zimných prázdnin v párny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod.. Túto rodičovskú dohodu súd vyhodnotiac ju v záujme mal. dieťaťa schválil rozsudkom Sp.zn. 17P/58/2021-233 zo dňa 07.02.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.02.2023.

38. Po vydaní vyššie uvedeného rozsudku matka v rozvodovom konaní navrhla upraviť výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva v zmysle rodičovskej dohody, ktorá bola súdom schválená v konaní Sp.zn. 17P/58/2021. Otec po vydaní rozsudku o schválení rodičovskej dohody v tomto konaní na čas po rozvode manželstva naďalej trval na zverení mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, i keď predtým v rozvodovom konaní prezentoval, že pre túto úpravu zrejme bude dôvodné vychádzať zo záverov znaleckého dokazovania v konaní Sp.zn. 17P/58/2021, ktoré medzičasom bolo v konaní Sp.zn. 17P/58/2021 nariadené.

39. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolízneho opatrovníka mal. dieťaťa zo dňa 09.03.2023 súd aktuálne zistil, že matka žije s mal. synom na adrese G. X, R. v 1,5 izbovom byte, ktorý má prenajatý spolu s priateľom. Počas šetrenia v domácnosti matky neboli zistené žiadne závažné nedostatky, mal. dieťa má vytvorený priestor na trávenie voľného času, ako aj na prípravu do školy. Toto navštevuje 5. ročník ZŠ Hrnčiarska vo Zvolene, mal. dieťa je pomerne zdravé, navštevuje psychológa. Matka je zamestnaná v Continental Zvolen ako operátor výroby, pracuje tu aj jej priateľ, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Príjem matky činí približne 1.200,- Eur mesačne. Poberá tiež rodinné prídavky a uplatňuje si daňový bonus. Výdavky má vo výške 63,- Eur mesačne poisťka, ďalej sú to mesačné výdavky 54,- Eur strava pre maloletého v ZŠ, 300,- Eur splátka hypotéky (byt na A.), 300,- Eur prenájom bytu včítane energii, 53,- Eur telefón a internet. Ostatné výdavky má bežného charakteru, a to na stravu, oblečenie, hygienu, školské potreby pre maloletého, lieky a podobne. Na výdavkoch za byt sa podieľa aj priateľ matky vo výške 1-ici nákladov. Pri šetrení pomerov sa matka vyjadrila, že pred súdom prebehlo pojednávanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Otec vyživovaciu povinnosť ešte nezačal plniť, nakoľko rozsudok nenadobudol právoplatnosť. Otec tiež uvádzal, že nemal číslo účtu, kde má poukazovať výživné. Maloletému nič nezakúpi, ani oblečenie, ani obuv, všetko potrebné

zabezpečuje matka. Matka sa s maloletým tiež pripravuje do školy. V letnom období maloletý syn bol v tábore, otec na toto prispel 1-icou, zakúpil tiež maloletému kufor a ruksak. Na Vianoce maloletému zakúpil airsoftovú zbraň, poplatky s krúžkom v tejto súvislosti hradia rodičia po 1-ici. Stretávanie otca s dieťaťom prebieha podľa rozsudku, počas jarných prázdnin maloletý bol u otca od nedele do utorka. Od rozsudku o schválení rodičovskej dohody maloletý bol u otca len teraz počas jarných prázdnin na dve noci. Pred rozhodnutím súdu o schválení rodičovskej dohody starostlivosť o maloletého prebiehala vo forme striedavej osobnej starostlivosti rodičov a to na základe dohody, ktorú rodičia uzatvorili u RPPS na úrade. Počas tohto obdobia, keď bol maloletý u matky, otec ho často kontaktoval a to každý deň, často ho volal k sebe na dva až tri dni, a keďže sa syn otca bojí, tak k nemu odišiel. Matka po celý čas rešpektovala dohodu, maloletý V. trávil u otca aj dva týždne. Toho času maloletý syn je v kontakte s otcom, matka mu v tom nebráni. Otec maloletého kontaktuje každý deň, matka vyslovila obavy, že otec neustále syna ovplyvňuje, stále mu „vymýva mozog“, keď dieťa je na pochybách, otca sa bojí, tiež sa bojí, čo bude s otcom, nakoľko tento sa mu stále sťažuje. Matka s otcom nie je v žiadnom kontakte. Otec žije v 2 izbovom byte na adrese Jedľová 19, Zvolen. Má vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého. Je na starobnom dôchodku, príjem má vo výške 715,- Eur mesačne. Výdavky má mesačne na nájom 167,- Eur, 32,- Eur elektrina, 19,- Eur/štvrtročne plyn, 4,64 Eur RTVS mesačne, 32,- Eur poisťka mesačne V., 26,- Eur mesačne TV a internet, 24,- Eur mobil otec mesačne, 7,- Eur mesačne tablet, 14,- Eur mesačne mobil V.. Ostatné výdavky otca sú bežného charakteru na stravu, oblečenie, obuv, hygiena, školské potreby pre maloletého a podobne. Otec pri šetrení pomerov uviedol, že na súde prebehlo pojednávanie, keď maloletý bol zverený do starostlivosti matky a on bol zaviazaný platením výživného. Keď je V. u neho, väčšinou je na tablete, chodia však aj na výlety a vychádzky do prírody, tiež sa s ním pripravuje do školy. Stretávanie prebieha podľa rozsudku, do jarných prázdnin prebiehala striedavá osobná starostlivosť v 2-týždňových intervaloch. Počas jarných prázdnin maloletý bol u neho dva dni od nedele do utorka. Otec je so synom v telefonickom kontakte každý deň. Pri šetrení pomerov otec uviedol, že nesúhlasí so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky. Obidvaja rodičia navštevovali referát poradensko-psychologických služieb na úrade za účelom zlepšenia komunikácie.

40. Kolízny opatrovník za mal. dieťa na pojednávaní v rozvodovom konaní zaujal stanovisko, aby aj na čas po rozvode manželstva rodičov bol výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu upravený v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody v konaní Sp.zn. 17P/58/2021. Poukázal na závery znaleckého dokazovania v uvedenom konaní, mal. dieťa je pod tlakom zo strany otca, nedokáže odmietnuť požiadavky otca, z toho pramení ambivalentné správanie mal. dieťaťa. Mal. dieťa má zmiešané pocity, trpí vnútornou rozpornosťou, z tohto dôvodu navštevuje psychologičku. Dokonca znalec v záveroch znaleckého posudku sa vyjadril, že nedoporučuje realizovať ani len rozšírený styk otca s maloletým. Doporučil z týchto dôvodov rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému v zmysle predchádzajúcej dohody rodičov, ktorá bola schválená súdom.

41. V súdnej veci súd na základe vykonaného dokazovania na čas po rozvode manželstva rodičov mal. dieťaťa upravil výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu v zmysle rodičovskej dohody, ktorá bola schválená súdom vyhodnotiac súdom, že je v záujme mal. dieťaťa v konaní Sp.zn. 17P/58/2021 rozsudkom Sp.zn. 17P/58/2021-233 zo dňa 07.02.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.02.2023. Rovnako, ako i pred rozvodom manželstva rodičov mal. dieťaťa i na čas po rozvode manželstva rodičov mal. dieťaťa mal. dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, keď tiež upravil styk otca s maloletým dieťaťom na čas po rozvode manželstva rodičov tak, že otec je oprávnený stykať sa s mal. dieťaťom každý nepárny víkend v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 01.07. od 09.00 hod. do 07.07. do 20.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárny rok od 31.12. od 09.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov v párny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná v určenom čase pred stykom maloleté dieťa pred svojim bydliskom riadne pripravené otcovi odovzdať a otec je povinný v určenom čase po styku mal. dieťa matke na tom istom mieste vrátiť. Súd pri tomto rozhodnutí mal za to, že od súdneho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu rozsudkom Okresného súdu Zvolen Sp.zn. 17P/58/2021-233 zo dňa 07.02.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.02.2023, teda pred jedným mesiacom, nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov na strane rodičov, ani mal. dieťaťa.

42. Rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností (či už v poručenskom konaní, alebo ako súčasť rozsudku o rozvode manželstva rodičov dieťaťa) musí vždy vychádzať z právneho stavu v okamihu jeho vyhlásenia (§ 217 CSP). Z ustanovenia § 26 Zákona o rodine vyplýva, že ak sa menia

pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Možnosť zmeniť právoplatné súdne rozhodnutie je výnimkou z pravidla civilného práva procesného, nazvanou *clausula rebus sic stantibus*. Táto zásada umožňuje zmeniť rozsudky (napríklad o výžive a výchove mal. detí), ak sa súd dozvie, že sa podstatným spôsobom zmenili okolnosti, z ktorých vychádzalo pôvodné rozhodnutie. V procesnom predpise je táto zásada zakotvená v ustanovení § 231 CSP. Pokiaľ sa týka výchovy mal. detí, hmotnoprávnym základom pre zmenu je ustanovenie § 26 Zákona o rodine. Výživné na deti má osobitné ustanovenie týkajúce sa zmeny súdneho rozhodnutia, a to v § 78 Zákona o rodine. Zmena pomerov v čase vyhlásenia rozsudku nemôže byť akákoľvek. Musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Inak zmena nie je prípustná, pretože by išlo o neprípustnú „revíziu“ predchádzajúceho právoplatného súdneho rozhodnutia. Výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu možno upraviť buď autoritatívnym rozhodnutím súdu, alebo dohodou rodičov. Dohoda však podlieha schváleniu súdom, inak je nevykonateľná. Po zmene pomerov môže súd zasiahnuť tak do autoritatívneho výroku, ako aj do hmotnoprávneho úkonu rodičov (dohody), ktorú schvaľoval. Tento zásah ako súd už dôvodí je opodstatnený však len pri podstatnej zmene pomerov. Ak sa rodičia mal. dieťaťa dohodli už skôr na tom, ktorý z nich bude mať maloletého vo svojej výchove, a ak bola takáto dohoda schválená rozhodnutím súdu, potom dôvody odôvodňujúce zmenu takéhoto rozhodnutia musia skutočne dosiahnuť intenzitu zmeny pomerov vo všetkých ich aspektoch (ÚS ČR IV. ÚS 14/2000).

43. Vo veci bolo nepochybné, že výkon rodičovských práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu bol upravený rodičovskou dohodou pred rozvodom manželstva, ktorá sa stala vykonateľnou, pretože bola schválená súdom v konaní vedenom pred tunajším súdom pod Sp.zn. 17P/58/2021 rozsudkom Sp.zn. 17P/58/2021-233 zo dňa 07.02.2023. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.02.2023. Po vydaní tohto právoplatného rozsudku do dňa rozhodovania súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva rodičov, teda do dňa 14.03.2023, čo je obdobie jedného mesiaca, súd nezistil žiadnu podstatnú zmenu pomerov, či už na strane rodičov, alebo na strane mal. dieťaťa, odôvodňujúcu zmenu predchádzajúceho právoplatného súdneho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, hoci rozhodujúc o tejto úprave nanovo v rozvodovom konaní. Nezmenili sa bytové pomery rodičov, nezmenili sa osobné pomery rodičov v tom, že matka naďalej žije v spoločnej domácnosti s priateľom, v ktorej spoločnej domácnosti sa nachádza od súdneho rozhodnutia aj mal. syn, otec naďalej žije sám, nezmenili sa ani pomery u mal. dieťaťa, navštevuje tú istú základnú školu ako to bolo v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia, ani inak sa nezmenili pomery u mal. dieťaťa. Sám otec v rozvodovom konaní pred súdom potvrdil, že zrejme nenastala zmena žiadnych skutkových okolností od poslednej súdnej úpravy, je to len jeho vôľa a podľa ním prezentovaného postoja aj vôľa maloletého, aby tento bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Otec však pred súdom nijakým spôsobom nezdôvodnil, prečo takúto vôľu neprejavil pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností pred rozvodom manželstva, ktorá bezprostredne predchádzala úpravou v rozvodovom konaní, keď navyše ohľadne predchádzajúcej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičia uzatvorili rodičovskú dohodu v rámci ktorej otec súhlasil so zverením mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a netrval na striedavej osobnej starostlivosti. Jeho argumentácia, že bol v tom, že ide len o úpravu do rozvodu manželstva neobstojí, pretože aj v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností pred rozvodom manželstva k mal. dieťaťu otec bol právne zastúpený, a tak mal a mohol mať dostatok informácií o tom, že ak rodičovská dohoda bude v rámci súdneho konania schválená a vyhodnotená teda súdom v záujme mal. dieťaťa, stane sa vykonateľnou, pričom zmena výchovného prostredia následne bude možná až pri podstatnej zmene pomerov. Rovnako neobstojí argumentácia otca v rozvodovom konaní, že závery znaleckého posudku, ktorý bol podaný v konaní pod Sp.zn. 17P/58/2021 sú neakceptovateľné pre úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva, pretože otec v predchádzajúcom súdnom konaní v ktorom bola uzatvorená rodičovská dohoda zrejme akceptoval závery tohto znaleckého posudku, keďže s matkou sa dohodol na výchovnom prostredí maloletého tak, že maloletý na základe súdom schválenej rodičovskej dohody bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Súd schvaľoval rodičovskú dohodu aj s ohľadom na závery tohto znaleckého posudku, vyhodnotiac ju tak, že je v záujme mal. dieťaťa, nakoľko ju schválil, pričom zo záverov znaleckého posudku č. 4/2022 zo dňa 17.09.2022, ktorý bol podaný znalcom Mgr. Ivanom Moravčíkom z odboru psychológia, z odvetvia poradenská psychológia okrem iného vyplynula a vyplýva i tá skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná, znalec doporučil mal. dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky a upraviť styk otca s mal. dieťaťom tak, aby tento zohľadňoval aktuálne potreby dieťaťa v súvislosti s jeho vekom a záujmovými činnosťami. Mal. dieťa nebolo stotožnené s formou striedavej osobnej starostlivosti rodičov, preferovalo voľbu

osobnej starostlivosti zo strany matky. Znalec súčasne u maloletého zistil prítomné znaky neurotizácie a to z pohovoru vykonaného s ním. Tieto znaky neurotizácie boli vyvolané reakciami otca na rôzne podnety, ako napríklad neadekvátne reakcie otca na mal. V. v rámci zvládania záťažových situácií otca maloletého, prípadne spôsobu, akým sa vyrovnával s neverou manželky t.j. matky maloletého v prítomnosti maloletého alebo akou formou trestal manželku t.j. matku maloletého, keď sa dozvedel, že mu bola neverná. Tiež na neurotizácii sa podieľala u maloletého reakcia otca na túto záťažovú situáciu demonštratívny pokusmi otca o samovraždu. Pri pohovore maloletý prezentoval, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti matky. Súčasne znalec konštatoval, že maloletý je ovplyvňovaný svojim otcom a to najmä v súvislosti s tým, ako vníma partnera svojej manželky, tiež akým spôsobom si predstavuje spôsob výchovy maloletého. V minulosti sa udial incident, kedy otec vzal maloletého do svojej starostlivosti a neumožnil dieťaťu styk s matkou, čo znalec vyhodnotil ako spôsob, akým otec ovplyvňoval mal. syna. Vzťah V. a jeho otca je ambivalentný. Na jednej strane je to vzťah otca a syna, ktorý realizujú počas spoločne stráveného času, množstvo aktivít napríklad na záhrade, na výlete, no v rámci znaleckého vyšetrenia maloletý udával aj množstvo výhrad k správaniu otca v minulosti, ktoré malo reálny dosah na kvalitu jeho života resp. na to, akým spôsobom vníma rodičov. Vzťah rodičov je narušený, otec cíti k matke negatívne emócie, primárne zradu, vypočítavosť a neschopnosť vytvoriť harmonický vzťah, matka voči otcovi neprechováva významné negatívne emócie, skôr sa ho stráni, má obavy z jeho reakcií voči jej osobe pričom ho vytesňuje zo svojho života. Vzájomná komunikácia je závažným spôsobom medzi rodičmi narušená. Vzťah maloletého s matkou možno charakterizovať ako kladný, matkou dobre emočne sytený, vytvárajúci vhodné, harmonické a podporujúce prostredie pre mal. V.. Syn má matku úprimne rád, je rád v jej prítomnosti a preferuje jej prítomnosť pred inými osobami. Znalec bol v konaní i vypočutý na pojednávaní dňa 07.02.2023, pričom zotrval na záveroch znaleckého posudku, preto nemôže obstať argumentačné tvrdenie otca, že závery znaleckého posudku sú neaktuálne vzhľadom na odstup času. Navyše znalec k rodičovskej dohode sa vyjadril na pojednávaní kladne, videl ju pozitívnu z pohľadu maloletého dieťaťa a stotožnil sa s ňou v plnom rozsahu. Súd nemôže opomenúť ani tú skutočnosť, že návrh rodičovskej dohody v konaní Sp.zn. 17P/58/2021 predniesol otec mal. dieťaťa, zastúpený na tomto pojednávaní právnu zástupkyňou. Matka pristúpila k tomuto návrhu, pričom kolízny opatrovník za mal. dieťa doporučil túto dohodu schváliť, mal tiež za to, že je v záujme mal. dieťaťa, keď jej obsah podľa kolízneho opatrovníka „kopíruje“ závery podaného znaleckého posudku. Na základe týchto skutočností uzatvárajúc, že od predchádzajúcej súdnej úpravy výchovného prostredia mal. dieťaťa (14.02.2023) nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov, súd na čas po rozvode manželstva rodičov upravil výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu tak, na akej úprave sa rodičia dohodli rodičovskou dohodou, ktorá bola schválená súdom a tak sa stala vykonateľnou. Pohovor s mal. dieťaťom bol vykonaný pred znalcom, otec maloletého závery tohto pohovoru v konaní Sp.zn. 17P/58/2021 nespochybnil, najmä pokiaľ ide o výchovné prostredie maloletého, nespochybnil ich ani na pojednávaní dňa 07.02.2023 a nakoľko nebola preukázaná zo strany otca žiadna podstatná zmena pomerov, súd na návrh otca tento pohovor v rozvodovom konaní nevykonal, pretože mal. dieťa svoj názor už prejavilo na výchovné prostredie, pričom otec tento názor v predchádzajúcom súdnom konaní nespochybnil. Súd zisťuje názor dieťaťa na výchovné prostredie v zmysle § 43 Zákona o rodine rôznymi spôsobmi, prostredníctvom zástupcu dieťaťa, prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, výsluchom maloletého, ale tiež znaleckým posudkom, pričom je na posúdení súdu, ktorý spôsob zistenia názoru dieťaťa zvolí, pričom keďže dieťa bolo už vypočuté pred znalcom, z dôvodu zabezpečenia stabilizácie pomerov mal. dieťaťa navyše o výchovnom prostredí ktorého sa rodičia dohodli dňa 07.02.2023, súd pre svoje rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva nepovažoval vykonanie (opätovné) takéhoto dôkazu za opodstatnené a nevyhnutné z hľadiska rozhodnutia o výchove resp. výchovnom prostredí maloletého na čas po rozvode manželstva. Na záver súd k výchovnému prostrediu maloletého dodáva, že obidvaja rodičia by si mali uvedomiť, že je v záujme ich mal. dieťaťa stabilita výchovného prostredia, maloletý podľa záverov znaleckého posudku vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť je schopný samostatne vyjadriť svoj názor, tento vyjadril tak, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorú skutočnosť otec rešpektoval na pojednávaní v konaní Sp.zn. 17P/58/2021 dňa 07.02.2023 uzavretím rodičovskej dohody o výchovnom prostredí maloletého, preto na čas po rozvode manželstva rodičov nebol žiaden skutkový dôvod a ani podstatná zmena pomerov rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode inak, než v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody.

44. Predchádzajúcu rodičovskú dohodu súd akceptoval aj pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletým na čas po rozvode manželstva rodičov, otec na pojednávaní dňa 07.02.2023 v konaní Sp.zn. 17P/58/2021

sám prostredníctvom právnej zástupkyne navrhol takúto úpravu styku s maloletým, matka s takýmto návrhom súhlasila, rodičovská dohoda bola uzatvorená aj ohľadne úpravy styku otca s maloletým, keď aj v tejto časti bola súdom schválená. Ani v tomto ohľade po právoplatnosti rozsudku o schválení rodičovskej dohody nenastala žiadna podstatná zmena pomerov, preto súd na čas po rozvode manželstva rodičov mal. dieťaťa upravil styk otca s mal. dieťaťom v súlade s touto vykonateľnou rodičovskou dohodou.

45. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť otca voči mal. dieťaťu, ohľadne vyživovacej povinnosti otca k mal. dieťaťu rodičia uzatvorili v predchádzajúcom súdnom konaní rodičovskú dohodu na základe ktorej otec sa zaviazal platiť na výživu mal. syna výživné v sume 125,- Eur mesačne, aj v tejto časti návrh na uzavretie rodičovskej dohody podal otec prostredníctvom právnej zástupkyne, matka akceptovala takúto výšku výživného, rodičia sa dohodli aj na výške výživného, súd schválil rodičovskú dohodu aj v tejto časti. Po tomto rozhodnutí súdu nenastala podstatná zmena pomerov ani pre iné rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva. Obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len voči mal. dieťaťu, matka je zamestnaná u spoločnosti Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o., Zvolen, podľa správy zamestnávateľa zo dňa 20.02.2023 dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 1.164,66 Eur, poberá rodinné prídavky na maloletého 60,- Eur mesačne, keď tiež poberá daňový bonus na maloletého, žije s priateľom, ktorý je zamestnaný v rovnakej spoločnosti a dosahuje priemerný mesačný čistý príjem 1.000,- Eur, priateľ má vyživovaciu povinnosť k jednému nepinoletému dieťaťu. Matka vlastní byt, v ktorom žije otec, pravidelné výdavky má životnú poisťku 63,- Eur mesačne, strava pre maloletého 54,- Eur mesačne, spláca hypotéku 319,- Eur mesačne na byt, v ktorom žije otec dieťaťa, za byt včítane energii, kde matka žije sú výdavky 380,- Eur na mesiac, telefón a internet 53,- Eur mesačne. Priateľ prispieva na polovicu výdavkov spojených s bytom. Strava do domácnosti predstavuje pre troch od 300,- do 400,- Eur na mesiac. Syn začal navštevovať krúžok športový airsoft, ide o nákladný šport, otec dieťaťa zakúpil maloletému zbraň, ostatné potrebné veci hradila matka. Išlo o výdavok približne jednorazový doposiaľ 100,- Eur. Oblečenie a obuv priemerne mesačne synovi zakupuje matka v čiastke 50,- Eur. Otec dieťaťa doposiaľ prispel výživným v zmysle predchádzajúceho súdneho rozhodnutia 1 x 125,- Eur. Otec dieťaťa je starobným dôchodcom, poberá starobný dôchodok v sume 715,- Eur mesačne, zamestnal sa na krátkodobú jednomesačnú brigádu s odmenou 7,- Eur brutto/hodina, doposiaľ mu z tohto nebol vyplatený žiaden príjem. Výdavky uviedol 340,- Eur mesačne z toho strava 230,- Eur, hygiena a drogeria 40,- Eur, lieky 10,- Eur, oblečenie a obuv spolu 30,- Eur v čom je zohľadnený aj výdavok na mal. syna pokiaľ ide o oblečenie a obuv. Na cestovné má výdavok otec 30,- Eur mesačne, súvisí to s cestou nateraz do práce otca a späť, tiež s využitím hromadnej mestskej dopravy. Nájom za byt platí otec 167,- Eur mesačne, elektrinu 32,- Eur mesačne, 19,- Eur štvrťročne plyn, mesačne RTVS 4,64 Eur, platí poisťku synovi 32,- Eur mesačne, 26,- Eur mesačne je TV a internet, mobil 24,- Eur mesačne, 7,- Eur mesačne tablet, hradí mobil synovi 14,- Eur mesačne. Rodičia v konaní neuvádzali, že by došlo k zmene ich osobných, zárobkových alebo majetkových pomerov od predchádzajúcej súdnej úpravy výživného v rámci rodičovskej dohody, ktorá bola schválená súdom. Preto ani na čas po rozvode manželstva rodičov nebol dôvod inak upraviť rozsah vyživovacej povinnosti otca voči mal. synovi, keď potom v súlade so súdom schválenou rodičovskou dohodou dňa 07.02.2023 súd na čas po rozvode manželstva rodičov upravil rozsah vyživovacej povinnosti otca k mal. dieťaťu v rovnakom rozsahu t.j. v sume 125,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva.

46. Ak sa podstatným spôsobom zmenia pomery maloletého dieťaťa, alebo rodičov a rodičia sa nedohodnú na výkone rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, ktorýkoľvek z nich môže podať návrh na zmenu tohto súdneho rozhodnutia. Neopodstatnené bránenie rodičom pri kontakte druhého rodiča s dieťaťom je vždy dôvodom na zmenu výchovného prostredia. Uvedené vyplýva z § 25 ods. 4 Zákona o rodine podľa ktorého, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s mal. dieťaťom upraveným podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

47. V rámci súdneho konania rodičia sa podrobili poradensko-psychologickému procesu u Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, RPPS, ktorý bol už ukončený. Vzhľadom k tomu, že komunikácia rodičov stále viazne, tiež vzhľadom k tomu, že rodičia nedokážu vždy jasne, zrozumiteľne a v záujme svojho mal. dieťaťa komunikovať navzájom medzi sebou, súd mal za to, že je dôvodné rodičom podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine uložiť povinnosť podrobiť sa ďalšiemu poradensko-psychologickému procesu a odbornému poradenstvu v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen,

RPPS a to po dobu 12 mesiacov so zameraním na riešenie možnosti ďalšej rodičovskej spolupráce a edukácie rodičov s cieľom posilniť ich vo vzájomných výchovných kompetenciách a rodičovských zručnostiach. Súd mal v rozvodovom konaní, napriek tomu, že v predchádzajúcom súdnom konaní sa rodičia dohodli o výchovnom prostredí maloletého, preukázanú výraznú intenzitu narušenia rodičovskej komunikácie, rodičovského vzťahu a nejednotnosti výchovného prístupu rodičov k maloletému, ktorý sa nachádza v zložitom období aj vzhľadom na rozpad vzťahu rodičov, čo môže mať vplyv na psychickú pohodu maloletého, ale tiež môže viesť k narušeniu prirodzeného vzťahu maloletého k rodičom. Súd preto dospel k záveru, že je v záujme mal. dieťaťa, aby rodičom bolo nariadené výchovné opatrenie v podobe odborného poradenstva, v rámci ktorého budú rodičia ďalej vedený k zlepšeniu ich rodičovských zručností, vzájomnej komunikácie, prístupu k maloletému, keď nariadené odborné poradenstvo ako výchovné opatrenie bude viesť aj k tomu, aby rodičia pochopili predovšetkým potreby maloletého dieťaťa, jeho želania a povýšili želania maloletého nad svoj osobný záujem. Rodičia by sa mali snažiť pracovať na zlepšení komunikácie medzi sebou, aby vzájomnými konfliktmi nenarúšali a nezraňovali obdobie detstva ich spoločného maloletého dieťaťa, ktoré má pozitívny vzťah k obidvom rodičom a ktoré je konfliktným vzťahom medzi rodičmi vystavené neurotizácii, na zmiernení a odstránení ktorej rodičia, predovšetkým matka participujú zabezpečovaním návštevy s mal. dieťaťom psychológa. Rodičia by mali mať tiež na pamäti, že ich bezkonfliktná vzájomná komunikácia je predpokladom zdravého psychického, ale aj fyzického rozvoja ich spoločného mal. dieťaťa, ktorého rodičmi zostávajú naďalej so všetkými výchovnými kompetenciami bez ohľadu na to, či sa rozpadol partnerský vzťah rodičov. Mali by to byť práve rodičia, ktorí by mali v záujme svojho mal. dieťaťa pochopiť, čo je prioritný záujem ich dieťaťa a tento napĺňať, lebo len tak preukážu, že sú schopní naďalej plniť svoje rodičovské role. Výchovné opatrenie bude trvať počas obdobia, ktoré určil v rozhodnutí súd s tým, že súd bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen pravidelné kontroly napĺňania účelu nariadeného výchovného opatrenia.

48. O trovách konania účastníkov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolať súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 ods. 1, § 376 CMP).